Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Constantin Roșca)
Dosarul nr. 2a-334/25
(2-23157721-02-2a-28012025)

D E C I Z I E

1 aprilie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ordine de apel, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelanta Vera Mîrzac, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Mîrzac împotriva lui Constantin Creciun cu privire la modificarea prin majorare a cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La caz, reclamanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Constantin Creciun cu privire la modificarea prin majorare a cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, s-a dispus desfacerea căsătoriei încheiate între Constantin Creciun și Vera Mîrzac, stabilirea domiciliului copiilor minori ********** cu mama Vera Mîrzac, precum și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor ***** *****, în mărime de 1100 lei până la atingerea majoratului și *****, în mărime de 841,80 lei până la atingerea majoratului.
Menționează reclamanta că până la momentul adresării cu cererea de majorare a cuantumului pensiei de întreținere, pârâtul Constantin Creciun nu și-a executat obligațiile de întreținere a copiilor, acumulând o restanță de 6201,26 lei.
La fel indică că pârâtul se eschivează cu rea-credință de la plata pensiei de întreținere, reclamanta înregistrând venituri mici, cât a fenomenului de inflație

mărite, impun necesitatea de a majora pensia de întreținere a copiilor minori de la o sumă fixă la cotă parte din salariu și alte venituri ale pârâtului.
Menționează că, dat fiind faptul că, suma fixă încasată în valoare de 1941 lei pentru întreținerea a doi copii minori este una derizorie și nu poate acoperi nici strictul necesar, reclamanta a decis de a interveni cu prezenta cerere de modificare a pensiei de întreținere.
Prin urmare, reclamanta Vera Mîrzac solicită de a modifica plata pensiei de întreținere prin încasarea a 1/3 cotă parte din salariu și/sau din alte venituri ale lui Constantin Creciun, în beneficiului Verei Mîrza, începând cu 23 martie 2020 până la atingerea majoratului de către copilul minor ***** *****, și a încasa 1/4 cotă parte din salariu și/sau din alte venituri ale lui Constantin Creciun, în beneficiului Verei Mîrza începând cu 23 martie 2020 până la atingerea majoratului de către copilul minor *****, precum și cheltuielile de judecată suportate în cadrul examinării cauzei.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, pensie pentru întreţinerea copiilor minori ********** în mărime de 1/3 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data adresării cererii în judecată – 3 noiembrie 2023 și până la 20 decembrie 2023. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, pensie pentru întreţinerea copilului minor ***** *****, în mărime de 1/6 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data de 21 decembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil, precum și pensie pentru întreținerea copilului minor *****, în mărime de 1/6 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data de 21 decembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, precum și suma de 180 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru eliberarea informației din Registrul de stat al populației. În rest, acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 150 lei, de a cărei plată reclamanta a fost scutită.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 21 octombrie 2024 prin intermediul poștei electronice, apelanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, solicitând admiterea cererii

de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar. La cererea de apel nemotivată a fost anexată dovada de plată a taxei de timbru.

4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 28 ianuarie 2025.
5. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier. S-a acordat apelantei Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 212,50 lei. S-a explicat apelantei și reprezentantului său, că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.
6. La 31 martie 2025 prin intermediul poștei electronice, apelanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier, a prezentat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel.
7. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 2 aprilie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier.

Argumentele părților:

8. În motivarea apelului s-a indicat, că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată şi pasibilă de a fi casată în partea respingerii, reiterând integral argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, pe care le susține și în cererea de apel.

Suplimentar indică că, în litigiul inițial s-a solicitat o cotă-parte din toate veniturile pârâtului, însă din considerentul că în timpul examinării cauzei civile ultimul s-a eliberat de la muncă și a început să lucreze neoficial, de către instanța de judecată a fost stabilită o sumă fixă (mizeră, având doi copii la întreținere pe care îi îngrijește, îmbracă și hrănește cu o sumă totală de 1.941 lei lunar), pârâtul Constantin Creciun efectuând aceste acțiuni cu scopul de a avea o hotărâre de judecată de încasare a pensiei de întreținere diminuată, pentru a se eschiva de la plata acesteia în cuantumul prevăzut de lege.

Relatează că imediat după emiterea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, pârâtul a înstrăinat active de capital conform informațiilor prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, iar pe perioada 2020–2023 a încasat în total 946.055,32 lei, însă hotărârea în sensul încasării sumei fixe drept pensie de întreținere i-a permis să nu contribuie cu veniturile încasate la întreținerea copiilor minori care locuiesc într-o cameră de cămin.
Evidențiază că, în loc ca intimatul să achite o sumă echivalentă cu 1/3 din aceste venituri, care ar fi constituit 315.351,77 lei, acestuia i-a fost calculat doar 83.497,40 lei, confirmat printr-un calcul simplu: pensia de întreținere a ambilor copii minori constituia în total 1.941,80 lei lunar, iar începând cu martie 2020 până în octombrie 2023, timp de 41 de luni, suma a fost de 83.497,40 lei, constatându-se că pârâtul s-a comportat cu rea-credință folosind tertipuri juridice (eliberarea de la serviciu înainte de emiterea hotărârii și angajarea la același post de lucru după emiterea acesteia), ca efect neachitând o pensie de întreținere în sumă totală de 231.854,37 lei (315.351,77 - 83.497,40).
Menționează că deși este destinată să satisfacă în primul rând nevoile alimentare ale copiilor, obligația legală de întreținere a acestora este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, având menirea de a procura resurse necesare împlinirii și altor trebuințe, asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale, motiv pentru care stabilirea pensiei de întreținere sub formă de cotă din salariu și/sau alte venituri este echitabilă și rezonabilă.
Precizează că prin informația prezentată de Serviciul Fiscal de Stat se demonstrează că ar fi în interesul superior al copiilor executarea a 1/3 din salariu și/sau alte venituri din momentul emiterii hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, având în vedere că dacă s-ar fi încasat suma de 1/3, aceasta ar fi fost substanțial mai mare și cheltuită în favoarea minorilor pentru instruire, educație, îmbrăcăminte și trai.
Indică că sunt invocate prevederile art. 58 din Codul familiei, potrivit căruia părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent dacă sunt sau nu născuți în căsătorie ori dacă locuiesc împreună sau separat, art. 110 din Codul familiei reglementează modificarea cuantumului pensiei de întreținere în cazul schimbării stării materiale sau a altor circumstanțe importante ale părților, și art. 74–75 din Codul familiei referitoare la obligația de întreținere a copiilor minori și mărimea pensiei, 1/4 pentru un copil, 1/3 pentru 2 copii.
Explică faptul că la momentul emiterii încheierii au existat anumite circumstanțe de fapt, însă în prezent cheltuielile de întreținere a copiilor minori sunt altele, fiind în interesul superior al copilului ca pensia să fie achitată în cotă-parte din salariu și/sa alte venituri începând cu emiterea primei hotărâri (23 martie 2020), raportat la

situația în care, imediat după acea dată, pârâtul s-a angajat înapoi pentru a continua activitatea.
Invocă de asemenea art. 3 al Convenției pentru drepturile copilului, conform căruia în toate acțiunile care privesc copiii, interesele copilului vor prevala, acestea trebuind să fie o considerare prioritară în toate deciziile pentru a asigura șanse egale de a-și atinge potențialul într-un mediu sigur și sănătos.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024 în partea respingerii, cu emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

9. În şedinţa judiciară, avocatul stagiar Dumitru Ouș, ce acționează în interesele apelantei Vera Mîrzac, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Avocatul Mihail Balaban, ce acționează în interesele intimatului Constantin Creciun, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, reiterând integral argumentele expuse în referința depusă.

Aprecierea instanţei de apel:

10. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat de apelanta Vera Mîrzac, a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.
11. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanta respectând acest termen.
12. În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.
13. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanţele pricinii.
14. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
15. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

16. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.
17. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
18. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
19. Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
20. În opinia Colegiului, prima instanță, nu a ținut cont de aceste deziderate, nu a dat eficiență deplină tuturor circumstanțelor cauzei și înscrisurilor prezentate, fapt ce a condus la adoptarea hotărârii, care nu este bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
21. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că părțile – reclamanta-apelantă Vera Mîrzac și pârâtul-intimat Constantin Creciun, au fost în căsătorie, la moment divorțați, având în comun copii minori: ***** ***** și *****.
22. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, s-a dispus desfacerea căsătoriei încheiate între Constantin Creciun și Vera Mîrzac, stabilirea domiciliului copiilor minori ********** cu mama Vera Mîrzac, precum și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor ***** *****, în mărime de 1100 lei până la atingerea majoratului și *****, în

mărime de 841,80 lei până la atingerea majoratului.

23. Invocând intervenirea noilor circumstanțe, reclamanta Vera Mîrzac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Constantin Creciun cu privire la modificarea prin majorare a cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
24. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, pensie pentru întreţinerea copiilor minori ********** în mărime de 1/3 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data adresării cererii în judecată – 3 noiembrie 2023 și până la 20 decembrie 2023. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, pensie pentru întreţinerea copilului minor ***** *****, în mărime de 1/6 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data de 21 decembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil, precum și pensie pentru întreținerea copilului minor *****, în mărime de 1/6 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data de 21 decembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, precum și suma de 180 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru eliberarea informației din Registrul de stat al populației. În rest, acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Constantin Creciun, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 150 lei, de a cărei plată reclamanta a fost scutită.
25. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, în termenul legal, apelanta Vera Mîrzac, reprezentată de avocatul Lucia Maier, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.
26. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.
27. Instanța de apel relevă că întreţinerea materială a copiilor minori este o obligație fundamentală, consfințită în art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, care expres stabilește că părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Or, creșterea, educația și instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părintești de întreţinere materială a acestora.

28. Conform art. 3 alin. (1) al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.
29. Potrivit art. 5 al Convenției cu privire la drepturile copilului, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaște prezenta Convenție.
30. În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) al Convenției enunțate, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
31. În corespundere cu prevederile art. 27 alin. (2) din Convenţia dată, părinților şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
32. Aceste dispoziții se conțin şi în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr.338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
33. Potrivit articolelor 52 alin. (1), 53 alin. (1) şi 61 alin. (1) din Codul familiei, desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinţi.
34. Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.
35. În acord cu prevederile art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinţii sunt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

36. În corespundere cu prevederile art. 75 alin. (1) din Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Alin.(2) prevede că cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. Iar potrivit alin.(3), în cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.
37. Conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.
38. Colegiul notează că potrivit pct. 4 al hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, prevede că, conform art.75 Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. Fiind vorba de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispoziţiile art. 75 Codul familiei, din care rezultă că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariu şi/sau din alte venituri ale pârâtului, încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un

salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale.

39. În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sânt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, cu toate că reclamantul a solicitat încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, instanțele judecătorești urmează să dispună încasarea pensia de întreţinere pentru copilul minor, conform prevederilor art.76 alin.(1) Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.
40. În acest sens, nu va fi considerat că, la pronunțarea hotărârii, instanţa judecătorească a depășit limitele pretențiilor înaintate de reclamant, deoarece pretenția înaintată de către reclamant ține de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, iar în conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
41. Totodată, în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.
42. În baza prevederilor pct. 5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, potrivit art.76 alin.(1) Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.
43. Conform art. 110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanțe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau

să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

44. În contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră neîntemeiat raționamentul primei instanțe.
45. Colegiul civil constată că, deși prima instanță a reținut în mod întemeiat existența circumstanțelor care justifică modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, precum și necesitatea aplicării prevederilor art. 75 din Codul familiei, aceasta a ajuns la o concluzie eronată în ceea ce privește modalitatea de determinare a cuantumului obligației de întreținere pentru perioada ulterioară datei de 21 decembrie 2023.
46. În acest sens, Colegiul reține că prima instanță a constatat că suma totală de 1941,80 lei, stabilită în anul 2020 pentru întreținerea celor doi copii minori, nu mai corespunde necesităților actuale ale acestora, fiind insuficientă pentru asigurarea unei dezvoltări fizice, intelectuale, spirituale și sociale corespunzătoare. Totodată, instanța a apreciat că există circumstanțe obiective care justifică majorarea pensiei de întreținere, inclusiv creșterea cheltuielilor aferente educației, alimentației, îmbrăcămintei și necesităților cotidiene ale copiilor.
47. Prin urmare, Colegiul consideră că soluția primei instanțe privind necesitatea modificării cuantumului pensiei de întreținere este întemeiată, însă modalitatea în care aceasta a fost realizată nu poate fi reținută, întrucât nu este suficient fundamentată prin prisma dispozițiilor legale care reglementează obligația părinților de întreținere a copiilor minori.
48. Or, potrivit art. 75 alin. (1) din Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 pentru un copil, 1/3 pentru doi copii și 1/2 pentru trei și mai mulți copii. Așadar, legiuitorul a instituit cote determinate în funcție de numărul copiilor pentru întreținerea cărora se datorează pensia, stabilind expres proporția care urmează a fi reținută din veniturile părintelui obligat la întreținere.
49. În același timp, alin. (2) al articolului menționat prevede posibilitatea micșorării sau majorării cotelor respective de către instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, precum și de alte circumstanțe importante. Prin urmare, derogarea de la cotele legale nu operează automat, ci presupune identificarea și aprecierea unor circumstanțe concrete, pertinente și suficiente, care să justifice o asemenea intervenție.
50. În speță, Colegiul constată că prima instanță a stabilit că, pentru perioada 3 noiembrie 2023 – 20 decembrie 2023, intimatul Constantin Creciun urmează să achite pentru întreținerea ambilor copii minori o cotă de 1/3 din salariul

și/sau alte venituri lunare, iar începând cu 21 decembrie 2023, data nașterii celui de-al treilea copil al intimatului, a dispus încasarea unei cote de 1/6 pentru fiecare dintre copiii ***** ***** și *****.

51. În motivarea acestei soluții, prima instanță a făcut trimitere la faptul că intimatul mai are la întreținere un copil minor, născut la *21 decembrie 2023*, apreciind că obligația de întreținere trebuie exercitată în egală măsură față de toți copiii săi.
52. Colegiul nu contestă principiul potrivit căruia părinții au drepturi și obligații egale față de toți copiii lor, indiferent de faptul dacă aceștia provin din aceeași căsătorie sau din relații familiale diferite. Totuși, simpla naștere a unui alt copil nu constituie, prin ea însăși, un temei suficient pentru diminuarea automată a pensiei de întreținere datorate celorlalți copii, fără examinarea efectivă a stării materiale și familiale a părintelui debitor și fără stabilirea impactului concret al noii situații asupra posibilităților sale financiare.
53. În acest context, Colegiul subliniază că principiul egalității copiilor în fața legii nu poate fi interpretat în sensul diminuării mecanice a obligației de întreținere față de unii copii, doar pentru că ulterior a intervenit nașterea unui alt copil. Obligația părintelui de a-și întreține copiii subzistă în raport cu fiecare dintre aceștia, iar determinarea cuantumului pensiei trebuie să rezulte dintr-o apreciere concretă a circumstanțelor cauzei, cu respectarea interesului superior al tuturor copiilor implicați.
54. Mai mult, Colegiul constată că prima instanță nu a identificat și nu a analizat în mod efectiv veniturile intimatului Constantin Creciun, cheltuielile sale necesare, posibilitățile reale de realizare a veniturilor, precum și măsura în care obligația de întreținere a celui de-al treilea copil ar afecta posibilitatea achitării pensiei în cuantumul de 1/3 din salariu și/sau alte venituri pentru primii doi copii. Or, simpla constatare a nașterii unui alt copil nu suplinește obligația instanței de a stabili circumstanțele relevante pentru aplicarea art. 75 alin. (2) din Codul familiei.
55. În acest sens, Colegiul reține că prima instanță nu a constatat existența unor împrejurări concrete din care să rezulte că încasarea pensiei de întreținere în cuantum de 1/3 din salariul și/sau alte venituri ale intimatului ar leza substanțial interesele acestuia ori ale celorlalți copii. Or, potrivit art. 76 alin. (1) din Codul familiei, stabilirea pensiei într-o sumă bănească fixă sau concomitent într-o sumă fixă și sub forma unei cote din venituri este justificată în situațiile expres prevăzute de lege, inclusiv atunci când încasarea sub forma unei cote este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți.
56. Prin urmare, Colegiul apreciază că nașterea celui de-al treilea copil al intimatului reprezintă o circumstanță ce poate fi luată în considerare la

stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, însă nu determină, în mod automat și necondiționat, reducerea cotei de 1/3 stabilite pentru întreținerea celor doi copii minori din prezenta cauză. Pentru aplicarea unei cote diferite era necesară demonstrarea și constatarea unor împrejurări concrete care să justifice derogarea de la regula instituită de art. 75 alin. (1) din Codul familiei.

57. Totodată, Colegiul relevă că prima instanță a interpretat în mod eronat dispozițiile art. 75 alin. (1) din Codul familiei, prin raportarea cotei de întreținere la fiecare copil în parte, fără a ține cont de faptul că obiectul prezentei acțiuni îl constituie obligația intimatului de a contribui la întreținerea celor doi copii minori comuni, care locuiesc împreună cu mama lor.
58. Or, în condițiile în care ambii copii minori se află în întreținerea aceluiași părinte, iar obligația celuilalt părinte vizează întreținerea ambilor copii, cota prevăzută de art. 75 alin. (1) din Codul familiei este de 1/3 din salariul și/sau alte venituri, aceasta reprezentând cuantumul legal aferent obligației de întreținere pentru doi copii. Împărțirea matematică a acestei cote în câte 1/6 pentru fiecare copil nu poate constitui, în sine, temei pentru diminuarea cuantumului total al obligației de întreținere.
59. De asemenea, Colegiul consideră necesar să sublinieze că obligația de întreținere a copiilor minori nu poate fi analizată exclusiv prin prisma interesului patrimonial al părintelui debitor, ci trebuie raportată în primul rând la necesitățile reale ale copiilor și la principiul interesului superior al acestora. În acest sens, art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului impune ca, în toate acțiunile care îi privesc pe copii, interesul superior al acestora să constituie o considerație primordială.
60. În speță, Colegiul reține că, la data examinării acțiunii, copiii ********** locuiau împreună cu mama lor, reclamanta Vera Mîrzac, căreia îi revenea responsabilitatea îngrijirii cotidiene, asigurării educației, instruirii și satisfacerii necesităților curente ale acestora. În aceste condiții, obligația intimatului de a contribui financiar la întreținerea copiilor trebuie să fie una efectivă și corespunzătoare necesităților acestora, fără ca modificarea situației sale familiale să conducă, în lipsa unor justificări concrete, la diminuarea contribuției materiale datorate.
61. Colegiul mai reține că prevederile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) din Codul familiei consacră egalitatea drepturilor și obligațiilor părinților față de copii și caracterul obligatoriu al întreținerii copiilor minori. Aceste dispoziții trebuie interpretate în coroborare cu art. 75 din același cod, care stabilește modalitatea obișnuită de determinare a pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariul și/sau alte venituri ale părintelui obligat.
62. În ceea ce privește momentul de la care urmează a fi aplicat cuantumul

modificat al pensiei de întreținere, Colegiul constată că, potrivit art. 98 alin. (2) din Codul familiei, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească. În consecință, în condițiile în care reclamanta a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere prin cererea de chemare în judecată înregistrată la 3 noiembrie 2023, noul cuantum urmează a fi aplicat începând cu această dată.

63. Sub acest aspect, Colegiul apreciază că prima instanță a stabilit în mod neîntemeiat două perioade distincte de executare a obligației de întreținere, prin raportare la data nașterii celui de-al treilea copil al intimatului. Or, odată constatate temeiurile legale pentru modificarea cuantumului pensiei de întreținere și nefiind demonstrate circumstanțe suficiente care să justifice derogarea de la cota legală, nu există suport juridic pentru menținerea cotei de 1/3 doar pentru perioada anterioară datei de 21 decembrie 2023 și diminuarea acesteia ulterior.
64. Colegiul precizează că prezenta cauză nu are ca obiect recalcularea retroactivă a pensiei de întreținere pentru perioada anterioară depunerii acțiunii, respectiv începând cu data pronunțării hotărârii din 23 martie 2020. Obiectul litigiului îl constituie modificarea cuantumului pensiei de întreținere deja stabilite, în raport cu circumstanțele intervenite ulterior. Prin urmare, aplicarea noului cuantum începând cu 3 noiembrie 2023 respectă atât limitele pretențiilor deduse judecății, cât și dispozițiile art. 98 alin. (2) din Codul familiei.
65. În același timp, Colegiul reține că, prin modificarea cuantumului pensiei de întreținere, nu se urmărește sancționarea intimatului pentru conduita sa anterioară și nici stabilirea unei obligații disproporționate în raport cu posibilitățile sale financiare, ci asigurarea unei contribuții corespunzătoare la întreținerea copiilor minori, în conformitate cu normele legale aplicabile.
66. În ceea ce privește susținerile apelantei referitoare la veniturile realizate de intimat în perioada 2020–2023 și la necesitatea aplicării cotei de 1/3 începând cu data pronunțării hotărârii din 23 martie 2020, Colegiul constată că acestea nu pot fi reținute în sensul solicitat, întrucât prezenta acțiune are ca obiect modificarea cuantumului pensiei de întreținere, iar nu revizuirea obligațiilor stabilite prin hotărârea judecătorească anterioară. În consecință, noul cuantum urmează a fi aplicat de la data adresării cererii de chemare în judecată, respectiv 3 noiembrie 2023.
67. Prin urmare, raportând circumstanțele cauzei la dispozițiile articolelor 58, 74, 75 și 110 din Codul familiei, Colegiul ajunge la concluzia că sunt întrunite temeiurile legale pentru modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie 2020, în sensul încasării de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, a pensiei pentru întreținerea copiilor minori ********** în cuantum de 1/3

cotă-parte din salariul și/sau alte venituri lunar, începând cu data de 3 noiembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către fiecare dintre copii.

68. Colegiul consideră că această soluție asigură respectarea prevederilor legale referitoare la obligația părinților de întreținere a copiilor minori, menține caracterul efectiv al contribuției părintelui care nu locuiește împreună cu copiii și răspunde necesității de a asigura un nivel corespunzător de întreținere, în concordanță cu interesul superior al acestora.
69. În concluzie, Colegiul constată că prima instanță a stabilit corect necesitatea majorării pensiei de întreținere, însă a aplicat eronat normele de drept material atunci când a dispus diminuarea cotei de întreținere de la 1/3 la 1/6 pentru fiecare copil, începând cu data nașterii celui de-al treilea copil al intimatului, fără a constata existența unor circumstanțe concrete care să justifice o asemenea derogare. Acest fapt denotă că soluția adoptată nu corespunde circumstanțelor cauzei și impune casarea hotărârii în temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, cu emiterea unei noi hotărâri.
70. În ceea ce privește cheltuielile de judecată, Colegiul reține că, potrivit art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, precum și taxa de stat de a cărei plată reclamanta a fost scutită, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune, dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Totodată, cheltuielile de judecată aferente examinării apelului urmează a fi repartizate în conformitate cu soluția adoptată asupra căii de atac și prevederile legale aplicabile.
71. În final, Colegiul reiterează concluzia că instanța de fond incorect a adoptat soluția, hotărârea contravine cerinţelor art. 239 din Codul de procedură civilă, astfel că cererea de apel înaintată de apelanta Vera Mîrzac, urmează a fi admisă, fapt ce atrage după sine casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. c), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de apelanta Vera Mîrzac.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vera Mîrzac.

Se modifică cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 martie

2020 și se încasează de la Constantin Creciun, în beneficiul Verei Mîrzac, pensie pentru întreţinerea copiilor minori ********** în mărime de 1/3 cotă-parte din salariu şi/sau alte venituri lunar, începând cu data adresării cererii în judecată – 3 noiembrie 2023 și până la atingerea majoratului de către copii.

Se încasează de la Constantin Creciun, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 250,00 lei pentru examinarea cererii de chemare în judecată și suma de 212,50 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cererii de apel, în total suma de 462,50 lei.

În rest, acțiunea se respinge.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan